רעפאָרמען אין רוסלאַנד און אין אַמעריקאַ

פון לעאָן זאַלאַטקאָף.

אין גרונד גענומען טוט די נאָן־פּאַרטיאַן ליגט אין נאָרד דאַקאָטאַ אין אַרבייט, וואָס האָט זעהר פיעל עהנ־ליכקייט צו די אַרבייט פון די באַלשעוויקעס אין רוסלאַנד. ווי דאָ אַזוי דאָרט אין די הויפּט שטרעבונג אַרויסצוגעהמען הוחים ברענגענדע עסקים פון די הענד פון די יחידים. און זיי איבערצוגעבען צום פאָלק, דאָס מיינט, צום סטייט פאַר'ן בענעפיט פון פאָלק. ווי דאָ אַזוי דאָרט אין דער צוויט אַרויסצוגעהמען די רשות־גרונט פון די הענד פון די גבירים און זי איבערגעגעבען אין די הענד פון אַר־בייטער אין פאַרמער. דער חילוק אין נאָר אין דעם אופן ווי אַזוי דאָס ווערט געטאָן. דער רוס, ווי זיין שטייגער איז, טוט עס מיט א דובינע. דער אמע־ריקאַנער ראַנאַזירט זיך לויט'ן געזעץ, ענדערס. די געזעצען. וואָס שטעהען אויף אין געזעץ. אין נעהמען זיך דורכצו פיהרען זיין אויפגאַבע לויט געזעצליכע אָרדנונג און מיט א סדר.

די פאַרמערס און די אַרבייטער אין נאָרד דאַקאָטאַ האָבען טענות צו דער איצטיגער אָרדנונג אַזוי ווי די באַלשע־וויקעס אין רוסלאַנד. זיי קלאָגען זיך, אַז די אַרבייטער ווערען באַנאַכ'עט פון די מאַנופעקטשערערס. ווערלכע ווערען דאָרט אין זייער פּראַצע. די באַנזיריע שיכרען די הייט פון דעם קלעטעס פאַר־מער. ווען דער לעצטער דאַרף אַראָפּ־נעמען זיין פּראָדוקטען פון פעלד. די ביינלערס און געלד־מענטשן קאַנטראַ־לירען די עלעוויטאָרס און די דריל האָוס. און דער פאַרמער מוז זיי איבערגעבען זיינע תבואה אויף זייערע באַדינונגען. די אַרייסע דאַמפּף־מיהלען זיינען רע־זיגע פאַרפּיריישאַס. און דער פאַרמער קען זיינע תבואה נים פאַרקויפען אַהן זיי. און מוז אַננעהמען. זייערע באַדי־נונגען.

וואָס־זשע פאַרלאַנגען זיי? זיי פאַרלאַנגען, אַז דאָס פאָלק, דאָס מיינט, די רעגירונג פון פאָלק, זאָל קאָנטראַ־לירען די באַנקען. די גרעין־עלעוויי־טאָרס. די דיילראָוד טערמינאַלס. די דאַמפּף מיהלען, א. ז. וו.

שטעהען אבער די געזעצען פון סטייט פון נאָרד דאַקאָטאַ שטעהט נים, אַז דער סטייט קען זיך אַריינלאָזען אין בייזינעס בזעגעס, אָדער אין גרעין עלע־עוויטאָרס, א. ד. ג. וואָס זעגט מען די פאַרמערס אין די אַרבייטער? אַתאַנאַ־זיען זיי די נאָן־פּאַרטיזען לויגט, א פאַסייעטי פון עטליכע הונדערט טויזענט מעקסערס וואָס צאָהלען דיוס — אין געוויסען אַזוי פיעל פּאָליטישע כוח אין סטייט. אַז זיי קענען קאָנטראָלי־רען די פּאָליטיקס אין געזעץ־מאַכער. אין זיי ערערען זייער קאָנסטיטוציאָנ אין זייערע געזעצען אויף אַזאַ אופן, אַז דער סטייט זאָל יא מעגען טאָן די זאַ־כען, וואָס ער האָט פריהער נים גע־טאָרט מאָ.

די יעצטע עייז ליאַהר איז דער ווייקעלטע אינהיסטריעלע לענדער. אין אין ביעל העבערע קולטורען אַלס די רו־סישע איז. זי פאַסט זיך לתאַטין נים פאַר אַלאַנד. אין יעלכען נייגניג פּראָ־צעסנ זיינען מוזשיקעס־פאַרמערס. אין די נאַנצע אינדוסטריע פון לאַנד געפינט זיך נאָך אין איהרע קינדהערשע אינדעלאַר. אשר איז דאָ א פאַרמע פון סאָציאַליזם וואָס קען זיך פאַסען צו רוסלאַנד. מען זי אבער אריסטאָקראַטען פון די רוסישע צוישטענדער. אין מיז זיך פאַרטראָגען מיט דעם כאַראַקטער און פאַדערונגען פון רוסישען פאָלק.

די באַלשעוויקעס האָבען איינגעזעהן דעם מאַרקסיזם אין די לעצטע סאָ־ציאַלאַנישע פאָרשונגען, אין דורייטשע, ש־ווייצאַרישע אין פראַנצויזישע אינגעזע־ר־זיטעגען. די טעאָריען זיינען באַאַרינ־דעם אויף די עקאָנאָמישע פאַקטען פון יענע לענדער אבער האָבען זיי די טע־אָרען אימפּאַרטירט אין רוסלאַנד, און זיי זאָגען צום רוסישען פאָלק, מיט א די־בינע: „אַס תּבל מיטב. וואָס לאָ״? — אין דעם פונקט האַנדלען זיי עכט רוסיש דאָס רוסישע פאָלק האָט זיך דאָך נים אָפּגעוואוינט פון א דעספּאָטישער הערשאַפט איבער אים. א רוסישער מיניק מעג האָט אַמאָל באַטערקט. אין די קאָנסטיטוציע פון רוסלאַנד איז דעספּאָ נאָווערנאָר פון סטייט, פון קאָמישענער און אַגריקולטשער עכד לייבאָר אין פון אַטאָרני דזשענעראַל.

נאָטשלעך האָבען די ביינקערס. אין די גרעין־עלעוויטאָר לייטע און די אַנדערע „ביג ביזנעס״. שטאַרק פאַראַ־בעל אויף דעם. און עס נעהט אַן א ביי־טערער קאַמף. אבער דער קאַמף נעהט אַן דורך די קאָורטס אין דורך קאָנקורענ אין ביזנעס. ביסלאַנגען אבער געוויינט די נאָן־פּאַרטיזען לויגט די אייבערהאַנד און פיהרט דורך אויהר פריעדאַם.

אַזוי פיהרט דער יענקי דורך דעפאַר־מען. ער זעהט די נייטען ווי זיי וואַר־סען אַרויס פון די צישטענדע און ווכס זיי אפּצוהאַלטען אויף א פּראַקטישע ווע. וואָס די נאָן־פּאַרטיזען לייגט מיט אין אויינגעגלייך דיר פון דער אַמעריקאַ־נישע פאָלק־מיינונג. אין אַזוי ווי דאָס פון דער מאַנגעל אין שפּיין און קליידער אין דער מאַנגעל אין פּאָליטיק. אין אַזוי ווי דאָס פון דער מאַנגעל אין אַרבייט. אין אַזוי ווי דאָס פון דער מאַנגעל אין אַמעריקאַ. אין אַזוי ווי דאָס פון דער מאַנגעל אין אַמעריקאַ. אין אַזוי ווי דאָס פון דער מאַנגעל אין אַמעריקאַ.

אין גרונד גענומען טוט די נאָן־פּאַרטיאַן ליגט אין נאָרד דאַקאָטאַ אין אַרבייט, וואָס האָט זעהר פיעל עהנ־ליכקייט צו די אַרבייט פון די באַלשע־וויקעס אין רוסלאַנד. ווי דאָ אַזוי דאָרט אין די הויפּט שטרעבונג אַרויסצוגעהמען הוחים ברענגענדע עסקים פון די הענד פון די יחידים. אין זיי איבערצוגעבען צום פאָלק, דאָס מיינט, צום סטייט פאַר'ן בענעפיט פון פאָלק. ווי דאָ אַזוי דאָרט אין דער צוויט אַרויסצוגעהמען די רשות־גרונט פון די הענד פון די גבירים און זי איבערגעגעבען אין די הענד פון אַר־בייטער אין פאַרמער. דער חילוק אין נאָר אין דעם אופן ווי אַזוי דאָס ווערט געטאָן. דער רוס, ווי זיין שטייגער איז, טוט עס מיט א דובינע. דער אמע־ריקאַנער ראַנאַזירט זיך לויט'ן געזעץ, ענדערס. די געזעצען. וואָס שטעהען אויף אין געזעץ. אין נעהמען זיך דורכצו פיהרען זיין אויפגאַבע לויט געזעצליכע אָרדנונג און מיט א סדר.

די פאַרמערס און די אַרבייטער אין נאָרד דאַקאָטאַ האָבען טענות צו דער איצטיגער אָרדנונג אַזוי ווי די באַלשע־וויקעס אין רוסלאַנד. זיי קלאָגען זיך, אַז די אַרבייטער ווערען באַנאַכ'עט פון די מאַנופעקטשערערס. ווערלכע ווערען דאָרט אין זייער פּראַצע. די באַנזיריע שיכרען די הייט פון דעם קלעטעס פאַר־מער. ווען דער לעצטער דאַרף אַראָפּ־נעמען זיין פּראָדוקטען פון פעלד. די ביינלערס און געלד־מענטשן קאַנטראַ־לירען די עלעוויטאָרס און די דריל האָוס. און דער פאַרמער מוז זיי איבערגעבען זיינע תבואה אויף זייערע באַדינונגען. די אַרייסע דאַמפּף־מיהלען זיינען רע־זיגע פאַרפּיריישאַס. און דער פאַרמער קען זיינע תבואה נים פאַרקויפען אַהן זיי. און מוז אַננעהמען. זייערע באַדי־נונגען.

וואָס־זשע פאַרלאַנגען זיי? זיי פאַרלאַנגען, אַז דאָס פאָלק, דאָס מיינט, די רעגירונג פון פאָלק, זאָל קאָנטראַ־לירען די באַנקען. די גרעין־עלעוויי־טאָרס. די דיילראָוד טערמינאַלס. די דאַמפּף מיהלען, א. ז. וו.

שטעהען אבער די געזעצען פון סטייט פון נאָרד דאַקאָטאַ שטעהט נים, אַז דער סטייט קען זיך אַריינלאָזען אין בייזינעס בזעגעס, אָדער אין גרעין עלע־עוויטאָרס, א. ד. ג. וואָס זעגט מען די פאַרמערס אין די אַרבייטער? אַתאַנאַ־זיען זיי די נאָן־פּאַרטיזען לויגט, א פאַסייעטי פון עטליכע הונדערט טויזענט מעקסערס וואָס צאָהלען דיוס — אין געוויסען אַזוי פיעל פּאָליטישע כוח אין סטייט. אַז זיי קענען קאָנטראָלי־רען די פּאָליטיקס אין געזעצ־מאַכער. אין זיי ערערען זייער קאָנסטיטוציאָנ אין זייערע געזעצען אויף אַזאַ אופן, אַז דער סטייט זאָל יא מעגען טאָן די זאַ־כען, וואָס ער האָט פריהער נים גע־טאָרט מאָ.

די יעצטע עייז ליאַהר איז דער

דר. הערי פּלאַץ ברענגט א גרוס ווע־גען געזונדס צושטאַנד פון די אידען אין די מלחמה לענדער

"די קראַנקהייטען און מגפות אויראָפּאַ זיינען א געפאַהר פאַר וועלט און נאָר מיט די כחות פון אַלע פעלקער קען מען די געפאַהר באַקעמפּען, אבער פון אַלע פעלקער אין אייראָפּאַ ליי־דען די אידען אמעמהי־סטען, זייער גע־זונד איז אַזוי צובראָכען, אַז זיי שטעען קען זיך אַן לייכטער פון אַלעמען אויס עדער קראַנקהייט אין שטאַרבען מעהר פון אַלעמען".

אַזא ביטערען גרוס וועגען דעם גע־זונד פון די אידען אין די מלחמה לענדער, האָט געבראַכט דער בעקאַנטער געלעהר־טער דר. הערי פּלאַץ, וועלכער איז נאָר וואָס צוריקגעקומען פון א רייזע איבער די מלחמה לענדער. יואהין ער איז גע־שיקט געוואָרען פון דער דזשאָינט דיסט ריבוטשאַן קאָמיטע. דר. פּלאַץ פון מאָונט סיני האָספּיטאַל איז דער ענטדע־קער פון דעם טיפוס באַציל און דער ער־פינדער פון וואַקסין צו קעמפען מיט'ן טיפוס.

ער איז אייגער פון די אַנערקענטעס מע דאָקטוירים אין אַמעריקאַ און איז אין אַפּאַנאַס פון דער מלחמה אַרויסגערופען געוואָרען פון אייניגע אייראָפּעאישע רעגי־רונגען אייגצואַרדנען פאַר זיי די מעדי־ציניש אַפּטיילונגען אייך'ן פראָנט קו־ענדיג איצט אין אייראָפּאַ. פון דער דזשאָינט דיסטריביושאַן קאָמיטע, האָט ער געאַרבייט צוזאַמען מיט דער אַמעריי־קאַנער אַמט טיפוס עקספּעדיציע און דער ליעג פון רויטען קרייץ, האָט באַזונט אַלע געגענדען, וואו די מלחמה געהט איצט און איז געווען דער לעצטער אויס־נאָבע אין אַלע מלחמה לענדער.

אין דעם אַמאָל "קוסטס און לי־טעראַטור געזעלשאַפט" פון וויינינעפּג אין ערשיענען א ביכעל, געוואַמעלטע שריפטן פון יוסף גרמאָ.

דער באַקאַנטער אידישער פּאַעט פּ. מ. האַסמאַן, וועלכער דיכטעט אויך אין דער ענגלישער שפּראַך, האָט יעצט אַרויס גענעבען א נייעם באַנד ענגלישע לייעדער אינגעמ'ן נאָמען "אַאַנגס ענד דרימס" — לייעדער און טרוימס.

דאָס בוך איז ערשיענען פון די מאַקמילאַן פּאַבלישינג קאָ. פון באָס־טאָן.

* * *

"דער ווייז" פון דעטראָיט ערשיינט יעצט אונטער'ן נאָמען "די פרעסע".

* * *

אין טשענסטאָכאָוו ערשיינט לעצ־מענס א אידיש וואָכענבלאַט "דאָס נייע וואָרט" געווידמעט דעם אָרטיגען אַרבייי־טער אין נעזעלשאַפטליכען לעבען.

* * *

אין ירושלים ערשיינט א וועכענט־ליכע אויסגאַבע פון די אַרטאָדאָקסישע אידען מיט'ן נאָמען "מחזיקי הדת" — לעצטענס האָט זי אויך א אידישע אַפּטיילונג, אַדער ביילאַטע, נשריבען אין אַלט־פרעמקישען אידיש.

הפנים, אַז די ירושלים'ער אָרטאָ־דאָקסען האַלטען נאָך נים פון "רק עברית".

* * *

אינ'ם ווינער פאַרלאַג "עזרה" איז ערשיענען "סקיצען און בילדער" פון ירושלים עלינם מיט א הקדמה פון ליבל טויבש. ווי אויך א העברעאישע אויס־גאַבע "אספת קטביו" פון דעמעלבען (ל. טייבש).

ל. טייבש איז געווען באַקאַנט די לע־זער פון "ישורונאַל" דורך זיין אַמטער מיטאַרבייטערשאַפט אין דייטשער ציי־טונג.

א נייער חורבן פאַרן פּוילישען אידענטום

(פון אונזער אייראָפּעאישען מיטאַרבייטער) ש. מאַן

א נאָנץ נייער אַמטראַטאַל האָט זיך פאַר וואָס מען האָט דערשאָסען א אידי־שען דעפּענט פאַרן פּוילישען אידענטום. ווייל דעזערטער, ווייל אין בער אמת'ן אין ערך דריי יאָהר זיינען די ערשיסס מען יעדען טאָג צעהנדליגער אויפגעגעבען פון פּוילישע דעזערטערס און דאָך איז עס פאַר די פּאָליאַקען נים אַזוי טראַגיש, ווי פאַר די אידען. ווייל וואָס שטעהט דען אויף דעם קאָפּ און אָפּרוהען די מיעדע מים פון אַרומשלעפּען זיך.

אין אַזוי איז עס איבער אַלע וועגען, וואָס ציהען זיך פון די אַרומיגע שטעדט־לעך אַרום וואַרשע, מעגליך אַז דער נוח צוי, וועט איצט, נאָכדעם ווי די באַשעוויקעס ווילען פאַרוועגען זייער פאַרד, זיך ציהען אַלס ווייטער און ווייטער, אַדער ווייס וואו דער דאָזיגער נוח צוי וועט זיך ערשט אָפּשטעלען?....

די נאַכט

פון ש. נעפּאָם.

אַוף מיין אייגנאַטע נאַכט
איך בין איינזאַם ווי א
טוים צושלאָגען אויף צוויי
אונזערע ביסעלע רוח.

ס'איז פאַרשטומיט דער גערויש
ס'האָט געוואַרט אויף דער רוח
אַזוי לאַנג, אַזוי לאַנג.

איצט באַרעהרט זיך מיט מיר
לאָז מאַרטרייען זיך בלויז
מיין פאַרבאַטערטען קאָפּ
אויף דיין רוהיגען שויס.

און מיט שטילען געבעט
ביידע אַרומען פאַרקאָכט,
בעטען שטיל אַהן א סוף
זאָל זיך ציהען די נאַכט.

ליטעראַרישע נאָטיצען און נייעס

אין דעם אַמאָליגען "קוסטס און לי־טעראַטור געזעלשאַפט" פון ווייניפּעג איז ערשיענען א ביכעל, געוואַמעלטע שריפ־טען פון יוסף גרמאָ.

דער באַקאַנטער אידישער פּאָעט פּ. מ. האַסמאַן, וועלכער דיכטעט אויך אין דער ענגלישער שפּראַך, האָט יעצט אַרויס גענעבען א נייעם באַנד ענגלישע לייעדער אונטער'ן נאָמען "אַאַנגס ענד דרימס" — לייעדער און טרוימס.

דאָס בוך איז ערשיענען פון די מאַקמילאַן פּאַבלישינג קאָ. פון באָס־טאָן.

* * *

"דער ווייז" פון דעטראָיט ערשיינט יעצט אונטער'ן נאָמען "די פרעסע".

* * *

אין טשענסטאָכאָוו ערשיינט לעצ־מענס א אידיש וואָכענבלאַט "דאָס נייע וואָרט" געווידמעט דעם אָרטיגען אַרבייי־טער אין נעזעלשאַפטליכען לעבען.

* * *

אין ירושלים ערשיינט א וועכענט־ליכע אויסגאַבע פון די אַרטאָדאָקסישע אידען מיט'ן נאָמען "מחזיקי הדת" — לעצטענס האָט זי אויך א אידישע אַפּטיילונג, אַדער ביילאַטע, נשריבען אין אַלט־פרעמקישען אידיש.

הפנים, אַז די ירושלים'ער אָרטאָ־דאָקסען האַלטען נאָך נים פון "רק עברית".

* * *

אינ'ם ווינער פאַרלאַג "עזרה" איז ערשיינען "סקיצען און בילדער" פון ירושלים עלינם מיט א הקדמה פון ליבל טויבש. ווי אויך א העברעאישע אויס־גאַבע "אספת קטביו" פון דעמעלבען (ל. טייבש).

ל. טייבש איז געווען באַקאַנט די לע־זער פון "ישורונאַל" דורך זיין אַמטער מיטאַרבייטערשאַפט אין דייטשער ציי־טונג.

א נייער חורבן פאַרן פּוילישען אידענטום

(פון אונזער אייראָפּעאישען מיטאַרבייטער) ש. מאַן

קאָפּענהאַגען —

א נאָנץ נייער אַמטראַטאַל האָט זיך פאַר וואָס מען האָט דערשאָסען א אידי־שען דעפּענט פאַרן פּוילישען אידענטום. ווייל דעזערטער, ווייל אין בער אמת'ן אין ערך דריי יאָהר זיינען די ערשיסס מען יעדען טאָג צעהנדליגער אויפגעגעבען פון פּוילישע דעזערטערס און דאָך איז עס פאַר די פּאָליאַקען נים אַזוי טראַגיש, ווי פאַר די אידען. ווייל וואָס שטעהט דען אויף דעם קאָפּ און אָפּרוהען די מיעדע מים פון אַרומשלעפּען זיך.

אין אַזוי איז עס איבער אַלע וועגען, וואָס ציהען זיך פון די אַרומיגע שטעדט־לעך אַרום וואַרשע, מעגליך אַז דער נוח צוי, וועט איצט, נאָכדעם ווי די באַשעוויקעס ווילען פאַרוועגען זייער פאַרד, זיך ציהען אַלס ווייטער און ווייטער, אַדער ווייס וואו דער דאָזיגער נוח צוי וועט זיך ערשט אָפּשטעלען?....

* * *

הייטמאַן עדעלשטיין, וועלכער פאַר־נעמט א בכבוד'ען פּלאַץ אין דער קאָנאַ־דיש־ענגלישער פּאָעזיע האָט לעצ־טענס אַרויסגעגעבען א הומאָריסטישע זאַמ־לונג (אין ענגליש) אונטער'ן נאָמען "מאַדרעאַ דרעכטע".

* * *

"די מדרעך", וועלכע איז נים ער־שיענען פאַר די לעצטע עטליכע חדשים, האָט ווידער אַנגעהויבען צו ערשיינען אַלס צוויי מאָנאַטליכע אויסגאַבע, אונ־טער דער רעדאַקציע פון נח־שטיינבערג.

* * *

אין פילאַדעלפיע האָט אַנגעהויבען צו ערשיינען א מאָנאַטליכע ליטעראַרישע אויסגאַבע, וועלכע ווערט רעדאַגירט פון דעם דיכטער ז. ווייטער.

* * *

דער פאַרלאַג "לעבען" — ליו־יאָרק, האָט אַרויסגעגעבען "אויף די וועגען פון ווינט" פון נח שטיינבערג און "אין מיין שטאָט בריסק" פון הערמאַן גאַלד.

ביידע ביכלאַך זיינען זעהר שעהן אַרויסגעגעבען. און נח שטיינבערג'ס "אויף די וועגען פון ווינט" האָט אויך

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY
CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., Ltd.
251 - 253 Queen Street West Telephone Adelaide 3007

Subscription Rates $6 Per Year, $3.50 Six Months
Single Copy —3 cents.

Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O. Toronto Ontario
Janury 22nd 1913

אין די אידישע פאַרמער אינטערעסן אין קאַנאַדע

נים קיין סך אידישע פאַרמער זיינען דאָ אין קאַנאַדע. אבער א נאָנץ בעדיגענדיגע צאָהל. און צו זיי ווענדען מיר זיך יעצט מיט אינזעריע ווייטער דיענע ווערטער.

דער אידישער פאַרמער מוז גאַנץ ווענינ אידישע בכל־ארביים. און עס קומט איהם אויך אויס גאַנץ זעלטען אין אַ מאָנאַט אַרויס אַפילו מיט געלט קהה אין אינטערעסנדיגע אונטערהאַלטונג. אין דען מען ווענדעט זיך שוין יא צו די אידישע פאַרמער, זיי זאָלען העלפען מיט דעם, וואָס זיי זענען בכוח צו העלפען פאַר זיך קיינער פון זיי נים ענטזאָגען.

עס האַנדעלט זיך ווענען פאָלגענדעס:

יעדע שיף ברענגט יעצט אַרויף א גרויסע צאָהל אידישע אימיגראַנ־טען אין לאַנד. אבער נים אַלע האָבען דאָס גלוק צו קענען האַנדע־לען ווערען פאַרהאַלטען. און די איינציגע באַדינגונג אויף וועלכער זיי קענען באַפרייט ווערען איז, אַז זיי זאָלען פאַרשפּרעכען צו אַרבייטען אין פאַרמס. אין קאָקומען א פאַרמער וועלכער זאָל זיי ווילען באַשעפטיגען אידישע פאַרמער קענען דאָרטן דאָ טון א ווייכטיגע חיפּס־ארבייט, אין דער דיי נאָר נים דאַרפען אַרויפרעכנען אין אַזוי ווייט אויפגעגעבען ווערען פון זיי אין אַ מיינונג אין אַ אַדרעסען. אין אַ נאָנץ אידישע קאָלאָניע אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע.

אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע אין אַ אַנדערע.

פאַרנעסט אויך נים אויף צומאַרגענס

ביי די היגע פּוילישע אידען איז היינט דאָס וואָס מען רופט אין א „מאָמענט״ — די שמחה באַשטעהט אין דעם וואָס זיי געבען היינט א כתב רבנות צו זייער רב, וועלכער איז נאָר־ווען אריבערגעקומען פון פּוילען.

מיר גראַטולירען די היגע פּוילישע אידען מיט זייער איינגעהאַל אַזוי רב א מענשען, וואָס איז נים איינגעשלאָסען אין די ענגע פיער איילען פון דער הלכה. נאָר וועלכער האָט אויך א רעפּוטאַציע אַזוי מלה־מוזר, אין וועמען אַלע אידישע ענינים זענען נאָהענט צום הארצען.

מיר ווילען אבער די היגע פּוילישע אידען דערמאָהנען אין איין זאַך — פאַרגעסט אויך נים אין דעם כתב הרבנות אויף צומאָרגענס.

די היגע פּוילישע אידישע געמיינדע האָט שוין איינמאָהל געבעטען, אין מיט גרוס פייערליכקייט א כתב הרבנות. אבער פון יענער נאָכצייט פייערליכקייט האָט זיך אויסגעלאָזען גאַנץ פאַרקעהרט. אין דער באַדעדע קענען פאַרפייט צו ארבייטען אין אַ מין א וויכטיגע חיפּס־ארבייט, אין אַ אידישע פאַרמער קענען דאָרטן דאָ טון א מין א וויכטיגע חיפּס־ארבייט, אין דער באַדעדע קענען פאַרפייט צו ארבייטען אין אַ